

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

**Установа адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка”**

Факультэт беларускай і рускай філалогіі
Кафедра беларускай літаратуры і культуры

Шэмет

Алена Сяргееўна

**ДЫЯЛЕКТЫКА ДАБРА І ЗЛА
Ў ТВОРЧАСЦІ ЯНА БАРЫСЧЭЎСКАГА**

Дыпломнае даследаванне

30.02-14-2013/22

**Навуковы кіраўнік –
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Гурская А. С.**

Мінск, 2013

Дыпломная работа студэнткі 501 групы

Шэмет Алены Сяргееўны

рэкамендавана да абароны на пасяджэнні кафедры беларускай літаратуры і культуры

«24» красавіка 2013 г., пратакол № 10

Загадчык кафедры «15» мая 2013 г.

Гоўзіч І.М.

Навуковы кіраўнік «15» мая 2013 г.

Гурская А. С.

Аўтар дыпломнага

даследавання «15» мая 2013 г.

Шэмет А. С.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Шэмет Алена Сяргееўна

Дыялектыка добра і зла ў творчасці Яна Баршчэўскага

Ключавыя словы: добро і зло, міфалагізацыя, міфалагема, фальклорны матыў, філасафічнасць, нацыянальны менталітэт, вобразна-выяўленчыя сродкі, метамарфоза, карнавалізацыя, гульня, апавяданне, балада.

Мэта даследавання – праз комплексны аналіз творчасці Яна Баршчэўскага выявіць сутнасць апазіцыі добра і зла, мастацкія прыёмы яе раскрыцця.

Аб’ект даследавання – праявітая і паэтычная спадчына Яна Баршчэўскага, у прыватнасці кніга “Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях”, аповесці “Драўляны Дзядов і кабета Інсекта”, “Душа не ў сваім целе”, балады. У якасці кантэкстуальнага кантэксту выкарыстаны творы М. Гоголя, М. Булгакава, беларуска-польскіх пісьменнікаў XIX ст.

Прадмет даследавання – суадносіны добра і зла ў мастацка-вобразнай сістэме Яна Баршчэўскага.

Метады праведзенага даследавання. Метадалагічнай асновай даследавання з’яўляюцца напрацоўкі гісторыка-літаратурнага і тэарэтычнага характару айчынных і замежных навукоўцаў па тэме дыпломнай работы. Выкарыстаны параўнальна-гістарычны, герменеўтычны метады, прыёмы кампаратывістыкі і структурнага аналізу, набыткі міфалагічнай школы.

Навуковая навізна атрыманых вынікаў. Дыпломная работа з’яўляецца першай спробай комплекснага аналізу творчасці Яна Баршчэўскага ў плане раскрыцця бінарнай апазіцыі *добро – зло*. З апораў на дасягненні літаратуразнаўчай думкі прапанаваны ўласны погляд на адметнасць мастацкага асэнсавання пісьменнікам агульнафіласофскіх паняццяў. Даследаваны прыёмы і спосабы вобразнай рэалізацыі аўтарскага светабачання. Творчасць Яна Баршчэўскага разглядаецца ў грамадска-культурным і літаратурным кантэксте XIX ст.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў. Матэрыялы і вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны пры вывучэнні абазначанай навуковай праблемы на матэрыяле нацыянальнай класічнай спадчыны і мастацкіх набыткаў пісьменнікаў-сучаснікаў, пры параўнальным даследаванні літаратурных з’яў і ў міждысцыплінарным аспекце. Яны могуць быць запатрабаваны ў вучэбным працэсе: пры падрыхтоўцы лекцый і практычных заняткаў, спецкурсаў і спецсемінараў, прысвечаных творчасці Яна Баршчэўскага і беларускай літаратуры XIX ст.

SUMMARY

Shemet Helen

THE DIALECTIC OF GOOD AND EVIL IN THE ART OF JAN BORSHEVSKY

Key words: good and evil, mythologization, mythology, folklore motif, philosophy, national mentality, figurative and expressive means of metamorphosis karnavalizatsyya, the game, the story, the ballad.

The purpose of the study – a comprehensive analysis of the works of Jan Borshevsky reveal the essence of the opposition of good and evil, the artistic techniques of disclosure.

The object of study – the prosaic and poetic heritage of Jan Borshevsky, in particular, the book “Shlyahlich Zavalnya, or Belarus in the fiction stories”, novels “Wooden Dedok and female insects”, “The soul is not in his body”, ballads. As used in the context of conceptual works of Nikolai Gogol, Bulgakov, the belarusian-polish writers of the XIX century.

The subject of the study – the ratio of good and evil in art and imagery of Jan Borshevsky.

The methods used in the study. The methodological basis of the study are developments of literary-historical and theoretical nature of domestic and foreign scholars on the subject of the thesis. Used comparative historical, hermeneutical methods, techniques and comparative structural analysis, the acquisition of the mythological school.

The scientific novelty of the results. Diploma work is the first attempt a comprehensive analysis of Jan Borshevsky in terms of disclosure of binary opposition *good-evil*. Building on the achievements of literary ideas offered his own view on the originality of artistic understanding writer general philosophical concepts. Studied the techniques and methods of the author's imaginative world vision. Of Jan Borshevsky seen in the socio-cultural and literary context of the XIX century.

The practical significance of the results. The materials and the results of the study can be used in the study indicated a scientific problem on the material of the national heritage of classical and art acquisitions contemporary writers, in a comparative study of literary phenomena and in an interdisciplinary perspective. They can be claimed in the learning process: the preparation of lectures and workshops, special courses and seminars dedicated to the works of Jan Borshevsky and Belarusian literature of the XIX century.